

Naslov članka/Article:

Jezikovna in knjižna vzgoja v vrtcu

Language and Literary Education in Kindergarten

Avtor/Author:

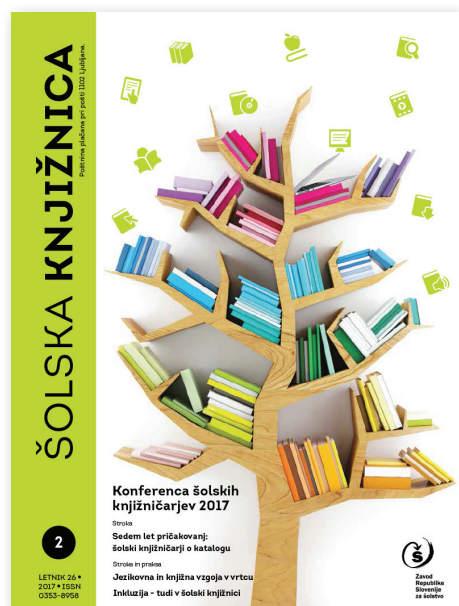
Tatjana Starič

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Šolska knjižnica št. 2/2017, letnik 26

ISSN 0353-8958

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2017

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/solska-knjiznica/>

Jezikovna in knjižna vzgoja v vrtcu

Language and Literary Education in Kindergarten

Tatjana Starič

Izvleček

V prispevku je prikazana pomembnost jezikovne in knjižne vzgoje pri predšolskih otrocih, kako vzgojiteljice v vrtcih prek dejavnosti s pomočjo kurikulumu in druge strokovne literature pripravljamo različne dejavnosti, pri katerih spodbujamo otrokovo komunikacijo. Kako pomembno se je z otrokom pogovarjati, mu brati zgodbe, pravljice, pesmi ga primerno motivirati in ga s tem navajati na življenje s knjigo. Pri tem pa upoštevamo načela in cilje iz kurikulumu, ki jih uresničujemo pri vzgojnem delu. Tudi sodelovanje s knjižnico je zelo pomembno, saj nam nudi strokovno podporo in nam ponuja veliko izbiro gradiva. Ker želimo tudi starše ozavestiti glede pomembnosti knjižne vzgoje za najmlajše, v vrtcu izvajamo obogatitvene programe, kot sta Palček Bralček in Knjižni nahrbtnik. S tem želimo starše spodbuditi, da tudi doma čim več berejo otrokom.

Ključne besede

jezikovna vzgoja, knjižna vzgoja, vrtec, načela, cilji in dejavnosti, sodelovanje s splošno knjižnico, ustvarjanje spodbudnega okolja, sodelovanje s starši, *Knjižni nahrbtnik*, *Palček Bralček*.

Keywords

language education, literary education, kindergarten, principles, objectives and activities, cooperation with a general library, creating a stimulating environment, cooperation with parents, *Knjižni nahrbtnik*, *Palček Bralček*.

Abstract

This paper presents the importance of the language and literary education of preschool children; how kindergarten teachers make use of the curriculum and other professional literature to prepare various activities which encourage the children to communicate; and how important it is to talk to children and read them stories, fairytales, and poems, thus properly motivating them and making them used to living with a book. In the process, we must abide by the curriculum principles and objectives, and realise them during our educational work. Cooperation with the library is also very important, since the latter provides professional support and offers us a broad selection of materials. Because we wish to make parents aware of the importance of literary education for our youngest, the kindergarten is carrying out enrichment programmes such as *Palček Bralček* [Dwarf the Reader] and *Knjižni nahrbtnik* [Book Backpack]. By doing so, we wish to encourage the parents to read to their children as much as possible.

UDK 028.5:373.2

1 UVOD

Branje je potovanje
na barkah besed prek tišine.
Molčiš in poslušas čenčanje
daljav in sveta iz bližine.

Bina Štampe Žmavc

Jezikovna in knjižna vzgoja sta zelo pomembni za razvoj govora, zato se moramo z otrokom že v zgodnjih letih veliko pogovarjati, mu pripovedovati in brati. Tako postopoma odkriva svet besedne umetnosti, kar spodbuja njegov čustveni, socialni in intelektualni razvoj. Otrok se v predšolskem obdobju uči izražati čustva, misli in razumeti sporočila drugih. Razvoj jezika pa je vpleten v vsa področja dejavnosti: jezik, matematika, narava, družba in umetnost (likovna, glasbena, plesna). Pomemben del jezikovnih dejavnosti so preprosta besedila, ki so vezana na vsakodnevno življenje doma in v vrtcu.

V vrtcu še posebej ustvarjamo okolje, ki spodbuja in podpira pridobivanje jezikovnih sposobnosti, spretnosti in znanj z urejanjem prostora, ponudbo sredstev in organizacijo vsakodnevnih dejavnosti. S tem spodbujamo otrokovo neverbalno in verbalno komunikacijo. Za vse otroke v vrtcu je zelo pomembno, da imajo možnost pridobivati izkušnje, še posebej za tiste, ki doma nimajo takšnih možnosti.

Ko pridejo otroci v vrtec, že imajo določene jezikovne sposobnosti, treba pa jim je ponuditi spodbudno okolje, da bodo te sposobnosti lahko razvijali naprej. Priporočljivo je, da v nekatere dejavnosti vključimo tudi starše, zato v vrtcih izvajamo dodatne programe, kot sta: *Palček Bralček* in *Knjižni nahrbtnik*.

V nadaljevanju bom predstavila cilje in načela iz kurikuluma, jezikovne dejavnosti v vrtcu za razvoj govora, spodbujanje komunikacije, spodbujanje branja, pripovedovanja, opisovanja, sodelovanja s knjižnico, namen *Palčka Bralčka* in *Knjižnega nahrbtnika* ter pomen sodelovanja s starši.

2 POMEN KNJIŽNE VZGOJE V VRTCU

2.1 Kurikulum in načela

Izhodišče in cilj predšolske književne vzgoje sta poslušanje besedila in spoznavanje knjig.

V vrtcu vzgojiteljica upošteva kurikulum, ki je nacionalni dokument in je oblikovan za tako imenovane dnevne programe ter je hkrati ustrezna strokovna podlaga za izpeljave v različnih programih, seveda ob upoštevanju posebnosti, ki jih tako na ravni organizacije življenja in dela kot na ravni izbire ciljev, dejavnosti ter različnih pristopov in metod prinašajo različni programi. V Kurikulumu za vrtce so predstavljeni cilji in iz njih izpeljana načela, temeljna vedenja o razvoju otroka in učenju v predšolskem obdobju ter globalni cilji in iz njih izpeljani cilji na posameznih področjih, predlagani primeri vsebin in dejavnosti na posameznih področjih, ki se med seboj povežejo in jih postavijo v kontekst dnevnega življenja otrok v vrtcu. Nekatere medpodročne dejavnosti, kot so moralni razvoj, skrb za zdravje in varnost, se kot rdeča nit prepletajo skozi vsa področja in so del načina življenja in dela v vrtcu. Predlagane vsebine in dejavnosti predstavljajo možne poti in načine uresničevanja ciljev, vzgojitelj pa je tisti, ki se po strokovni presoji odloča, kaj bo delal, kdaj in kako.

Uresničevanje načela enakih možnosti in upoštevanja različnosti med otroki se uresničuje prek zagotavljanja enakovrednih pogojev za optimalni razvoj vsakega otroka v vrtcu. Otroška igra je dejavnost, spremeni odnos do realnosti in je notranje motivirana, svobodna in odprta ter za otroka prijetna. Ne glede na to, za katero vrsto otroške igre gre, npr. funkcijska igra, domišljajska oz. simbolna sociodomišljajska, družabna igra, vzpostavi prostor, ki je opredeljen z razmerjem med otrokovim potencialom in potencialnim razvojem. Način in vsebina igre pa zagotavljata prostor, znotraj katerega so prepoznavna različna področja kurikuluma, npr. spoznavanje samega sebe v igri, pred ogledalom, v dialogu s samim seboj ... Tako je razvoj govora v predšolskem obdobju v velikem deležu prisoten v vseh področjih dejavnosti in ga moramo spodbujati. Vzgojiteljica pa naj bi pri vseh dejavnostih otroku dajala govorni zgled in tako neposredno vplivala na razvoj njegove jezikovne zmožnosti. To pomeni, da mora vzgojiteljica zelo paziti na svoj slog komunikacije.

Razvoj govora je v predšolskem obdobju v velikem deležu prisoten v vseh področjih dejavnosti in ga moramo spodbujati. Vzgojiteljica naj bi pri vseh dejavnostih otroku dajala govorni zgled in tako neposredno vplivala na razvoj njegove jezikovne zmožnosti.

Še bolj kot različne načrtovane dejavnosti prispeva k bralni vzgoji otrok spodbudno bralno okolje, kjer je na voljo veliko različnih bralnih gradiv, in to, da otroci vidijo brati odrasle.

2.2 Branje otroku in izbira literature

Poznavanje različnih dimenzij motivacije, prepoznavanje individualnih razlik med otroki, poznavanje medsebojnega delovanja in vplivanja posameznih dejavnikov motivacije so ključnega pomena, če želimo kot starši, vzgojitelji in učitelji ustvariti osnovo za razvijanje zavzetega bralca. Naš cilj je vzbuditi interes, spodbuditi pozitiven odnos do branja, povečati bralne aktivnosti in bralne dosežke.

Slika 1: Otroci si radi izberejo svojo slikanico in jo prelistavajo, se ob slikah pogovarjajo in tako plemenitijo besedni zaklad.

Otrokov interes za branje pa moramo razvijati skladno z drugimi njegovimi interesi. V vrtcu so otrokom v za to določenih kotičkih v igralnici vedno na voljo knjige, slikanice in revije, saj vsi otroci niso razpoloženi za isto dejavnost ob istem času. Tako se lahko umaknejo v kotičke, kjer listajo, gledajo ilustracije in »berejo« slikanice.

Slika 2: Ob slikanicah se pogovarjamo, spoznavamo nove besede, opisujemo slike in dogajanja na njih.

Skoraj vsak dan pa tudi vzgojiteljica skupaj z otroki prebira slikanice, se pogovarja z njimi ob ilustracijah, otroci jih opisujejo, poimenu-

jejo, učijo se novih izrazov, vse te dejavnosti pa jih spodbujajo h komunikaciji. Morda še bolj kot različne načrtovane dejavnosti prispeva k bralni vzgoji otrok spodbudno bralno okolje, kjer je na voljo veliko različnih bralnih gradiv, in to, da otroci vidijo brati odrasle. Poslušanje kakovostnih besedil za otroke, ki jih odrasli bere otroku, le-tega sprosti in mu da občutek varnosti, kar pozitivno vpliva tudi na njegovo čustveno doživljanje, vživljanje v posamezne junake, domišljjsko ustvarjanje in kasnejše razumevanje zahtevnejših besedil.

V kurikulumu delimo področje jezika na štiri ravni dejavnosti:

1. govorna vzgoja,
2. književna vzgoja,
3. predopismenjevanje,
4. knjižna vzgoja kot del informacijskega predopismenjevanja.

Za predšolske otroke velja, da jim je treba prisluhniti in jim prebirati znova in znova isto knjigo. Pomembno je upoštevati izbiro otroka, če želimo, da bo res poslušal. Otroci se razlikujejo v tem, katere vsebine jih privlačijo, pa tudi glede na zahtevnost besedil, ki jih zmorejo razumeti. Otroci v prebranih pesmih, zgodbicah, pravljicah morda ne razumejo pomena prav vsake besede ali stavka, razumejo pa jih v kontekstu in prav tako spoznavajo pomen novih besed, tudi tistih, ki jih v svojem okolju morda slišijo le redko ali nikoli, in postopoma širijo svoje besedišče. Pri izbiri otroških knjig, ki jih želimo brati, velja, podobno kot pri igračah, da je smiselno kombinirati otroške knjige, ki opisujejo realnost, vsakdanje življenje ter domišljjske zgodbe. Pravljice, v katerih se dogajajo najbolj nenavadne in nemogoče stvari, so pomembne, saj tako otroku posredno pomagamo, da si ustvari mejo med resničnostjo in domišljijo. Otroci imajo v knjigah radi tudi humor. Branje otroku ne more biti nekaj, kar se dogaja mimogrede, na hitro, branje zahteva čas, umirjenost in zainteresiranost. Pri njem ne smemo hiteti, kot tudi ne izpuščati posameznih stavkov, ker želimo priti čim prej do konca ali pa se nam zdi, da posameznega stavka otrok ne razume ali ga ne zanima. Zelo pomembno je branje zvečer v postelji, ko mu zgodbice prebira eden od staršev. Tisti, ki otroku bere, se mora pri branju kar se da potruditi,

Branje otroku ne more biti nekaj, kar se dogaja mimogrede, na hitro, branje zahteva čas, umirjenost in zainteresiranost.

vključiti mora smiselne poudarke in intonacijo glasu, v katerem naj bi bila prepoznavna čustvena izraznost, kar pomeni, da otrok pri poslušanju prepozna, kdaj gre za nekaj veseliga, strašnega, žalostnega ali občutljivega. Smiselno je spodbujati tudi druge otrokove dejavnosti, na primer igro z lutkami, igro vlog, likovno izražanje, gibalne igre, v katere otroci prenesejo vsebino knjige in jo na različne načine pretvorijo ali nadgradijo.

Tudi pripovedovanje ob slikah je ena od govornih spretnosti, ki se je otroci učijo v predšolskem obdobju. Kaj pripovedujejo in kako, katero razvojno stopnjo dosegajo, je najprej odvisno od starosti otrok, poleg tega pa še od spodbude odraslega, od knjig, ki so mu na voljo, in od vrste slikovnega gradiva. Aplikacije, ki se nanašajo na zgodbo in se med seboj dopolnjujejo, otrokom pomagajo, saj dopolnjujejo pripovedovanje in je pripoved zaradi tega na višji razvojni stopnji. V zvezi s spodbujanjem govornega razvoja ob slikanicah in otroških knjigah je treba posebej poudariti dejstvo, da strukturna raven zgodbe, ki jo pove otrok, ni nekaj stalnega, nasprotno, je v veliki meri povezana z različnimi podporami otrokovemu mišljenju in pripovedovanju, ki jih otroku ponudimo odrasli.

2.3 Izbor otroških književnih del

Pri izboru besedil upoštevamo izhodišča in cilje, ki jih želimo doseči, toda temeljna kriterija izbora sta kakovost in raznolikost književnih del za otroke. Beremo predvsem kakovostna besedila. Vzgojiteljica spoznava avtorje že med svojim študijem, sicer pa vrednotenjsko podlago za izbor osrednjega avtorja ponujajo bralci, literarna kritika in teorija. Poleg visoke književnosti izbiramo tudi zabavno književnost, ki jo najdemo v otroških revijah (Ciciban, Cicido). Pomembno je, da živega pripovedovanja ne nadomeščamo s poslušanjem posnetkov. Kasete in drugi pripomočki so lahko dopolnilo doživljanju besedila, nikakor pa ne morejo nadomestiti vzgojiteljičinega pripovedovanja oziroma branja iz knjig.

Temeljna literarno-likovna vrsta v vrtcu je slikanica. Otrok umetnostno besedilo doživlja skupaj z ilustracijami. Zaradi ilustracij »bere«

slikanice že vse od zgodnjega predbralnega obdobja.

Otrokom do 3. leta starosti so namenjene številne knjige z malo preprostega besedila, ki jim poskušajo približati različne pojme in situacije iz njegovega vsakdanjika. Njihova glavna značilnost je, da poleg poučnega elementa vključujejo element igre: knjige, igrače in igralne knjige (cviliknjžice, knjižice razgrni se, skrivanke, gibljivke, taktilke), preprostejše slikanice, kartonke, leporella ter spodbujevalne slikanice.

Knjige, ki so primerne od 3. leta naprej, so slikanice ali ilustrirane knjige za otroke, ki prinašajo sodobno umetno ali klasično ter ljudsko pravljico, realistične zgodbe za otroke, ki obravnavajo tudi že zahtevnejše probleme in načenjajo problemske teme (ločitev, smrt, strah, nasilje ipd.), otroško poezijo in dramatiko. Sem sodijo tudi nekatera daljša besedila, ki jih lahko beremo otrokom v nadaljevanjih, npr. zbirke pravljic za lahko noč, različni izbori sodobnih ali ljudskih pravljic ali samostojna zaključena besedila.

Tudi poučne knjige so primerne za otroke v predšolskem obdobju. So podlaga za pogovor o določeni temi, za razlago nekaterih pojmov, uporabne pa so tudi pri projektne delu v vrtcu.

2.4 Otroške knjige in drugi mediji

Uporaba medijev je že med predšolskimi otroki precej pogosta, v nekaterih družinah včasih celo škodljiva. V vrtcih uporabljamo medije za popestritev ponudbe in ob tem začnemo uvajati prvine medijske vzgoje in pismenosti že pri predšolskih otrocih (IKT: ogled pravljic, zgodb, poučnih risank ...). Medijska vzgoja se prepleta tudi z drugimi vrstami vzgoje v vrtcu.

2.5 Nekaj didaktičnih priporočil za obravnavanje otroške književnosti na medijih

- Otroci poslušajo pravljico, ki jo bere vzgojitelj iz slikanice, in hkrati opazujejo ilustracije. Isto pravljico nato poslušajo v obliki zvočnega zapisa ter primerjajo, kako bere vzgojitelj in kako glas na zgoščenki. Tudi ob poslušanju zgoščenke opazujejo ilustracije v slikanici.

Otrok umetnostno besedilo doživlja skupaj z ilustracijami. Zaradi ilustracij »bere« slikanice že vse od zgodnjega predbralnega obdobja.

- Otroci poslušajo pravljico ali daljše pripovedno besedilo in si ogledajo risanko, risani film ali film, posnet po književni predlogi. Tako spoznajo, da je isto zgodbo mogoče uprizoriti na več načinov.
- Otroci poslušajo radijsko igro. V mislih so sposobni oblikovati podobe knjižnih oseb. V radijski igri otrok sliši barvo glasu književne osebe, tonsko višino, premore, ki jih dela med govorom, tempo govora in druge človeške šume in glasove (jecljanje, pogrskovanje, hihitanje, način smejanja ...). Informacije, ki jih dobi pri poslušanju zgodbe in gledanju ilustracij, so bogatejše.
- Otroci si ogledajo tipične »uničevalne« risanke, npr. risanko Tom in Jerry, in upovedijo zgodbo. Ob pripovedovanju uvidijo, da je zgodba grajena predvsem na nasilju.
- Otroci doživljajo pravljico na CD-ROM-u. Prva slovenska slikanica na CD-ROM-u je *Maček Muri* avtorja Kajetana Koviča (Mladinska knjiga, 2001).

2.6 Predšolski otroci in knjižnica

Zelo pomembno je tudi sodelovanje vrtca s knjižnico. Knjižnico bi naj obiskali že z otroki prvega starostnega obdobja. Tako otroci spoznavajo pomen knjižnice: da si lahko izposojajo knjige, ki jih je treba v dogovorjenem času vrniti, da v knjižnici potekajo ure pravljic in da imajo v njej na izbiro veliko knjig. Knjižničarka se z vzgojiteljico dogovori za termin obiska in za skupino otrok pripravi pravljico uro. Knjižničarka mora seveda preučiti razvojno obdobje otrok, s katerimi se bo ukvarjala. Na podlagi tega bo za otroke izbrala primerno pravljico ali zgodbo, ki jim jo bo predstavila. Otroke je seveda že v vrtcu treba pripraviti na obisk v knjižnici, se z njimi pogovoriti, kako se je treba v knjižnici vesti, in jim povedati, da jim bo knjižničarka pripovedovala pravljice ali različne zgodbe. Treba jih je navdušiti, tako da gredo v knjižnico z velikim pričakovanjem. Najprej si skupaj z knjižničarko ogledamo knjižnico, se o le-tej pogovarjamo, nato pa nas knjižničarka povabi na pravljico uro. Otroke pritegne že to, da jim pravljico pripoveduje nekdo drug, seveda pa znajo knjižničarke zelo lepo pripovedovati, tako da jih otroci z vesel-

jem in zanimanjem poslušajo. V knjižnici je v ta namen pripravljena pravljica soba, ki je po navadi tudi motivacijsko opremljena. Po navadi imamo po pravljicni uri še delavnico, ki se nanaša na pripovedovano zgodbo ali pravljico.

Slika 3: Po zgodbi *Muca copatarica* smo izdelali mačjo hišo in muce iz slanega testa.

Zelo pomembno in priporočljivo je tudi, da starši skupaj z otroki obiskujejo knjižnico, si izposojajo knjige in doma berejo otrokom. Otrokom moramo znati pokazati in prikazati, kako pomembno in hkrati zabavno je branje, ter jih ozaveščati, da lahko z znanjem, ki ga prinese branje, povečajo tudi kakovost svojega življenja.

3 PALČEK BRALČEK IN KNJIŽNI NAHRBTNIK V VRTCU

Da bi knjižno vzgojo v vrtcu še bolj spodbudili in vanjo vključili starše, smo v program knjižne vzgoje in jezika uvedli programa *Palček Bralček* in *Knjižni nahrbtnik*. Namen tega je, pridobiti starše, da bi brali svojim otrokom, saj branje knjig otrokom ustvarja toplino in krepi čustvene vezi v družini. Poleg tega pa pomirjevalno vpliva tudi na starše, saj skupaj z otrokom vstopajo v domišljajske svetove.

Knjižničarka se z vzgojiteljico dogovori za termin obiska in za skupino otrok pripravi pravljico uro. Knjižničarka mora preučiti razvojno obdobje otrok, s katerimi se bo ukvarjala.

Namen programov je pridobiti starše, da bi brali svojim otrokom, saj branje knjig otrokom ustvarja toplino in krepi čustvene vezi v družini.

Vzgojiteljica pripravi nahrbtnik, v katerega da tri knjige: dve knjigi za otroke in literaturo za starše. Zraven priloži zvezek, v katerem so spremna beseda in navodila za izvedbo naloge.

3.1 S tem uresničujemo načela iz kurikuluma

Načelo sodelovanja s starši:

- Staršem mora biti dostopno obvestilo o ponudbi v vrtcu.
- Starši imajo pravico do sprotne izmenjave informacij in poglobljenega pogovora o otroku z vzgojiteljem.
- Starši imajo pravico sodelovati pri načrtovanju življenja in dela v vrtcu ter po dogovoru z vzgojiteljico aktivno sodelovati pri vzgojnem delu, pri tem pa upoštevati strokovno avtonomnost vrtca.
- Pri stiku s starši je treba spoštovati zasebno sfero družin, njihovo kulturo, identiteto, jezik, navade, običaje.

Načelo sodelovanja z okoljem:

- Upoštevanje različnosti in možnosti uporabe naravnih in družbenokulturnih virov učenja v najbližjem okolju vrtca.
- Upoštevanje naravnih in družbenokulturnih specifičnih okolij, iz katerih prihajajo otroci.

Načelo aktivnega učenja in zagotavljanja možnosti verbalizacije in drugih načinov izražanja:

- Stalna skrb za sprotno zagotavljanje udobnega in za učenje spodbudnega okolja, ki omogoča izhajanje tako iz vzgojiteljevega načrtovanega in nenačrtovanega usmerjanja kakor tudi iz otrokovih samoiniciativnih pobud.
- Omogočanje in spodbujanje rabe jezika v različnih funkcijah.

3.2 Cilji, s katerimi uresničujemo knjižno vzgojo

- Otrok v vsakdanji komunikaciji poslušaja jezik in je vključen v komunikacijske procese z otroki in odraslimi.
- Ob poslušanju in pripovedovanju pravljic in drugih literarnih del razvija zmožnost domišljajske rabe jezika: spoznava moralno-etnične dimenzije; s knjižno osebo se identificira ter doživlja književno dogajanje.
- Otrok razvija predbralne in predpisalne sposobnosti in spretnosti.
- Otrok razvija sposobnost miselnega in čustvenega sodelovanja v literarnem svetu.
- Otrok spoznava besedo, knjigo kot vir informacij.

- Otrok ob knjigi doživlja ugodje in veselje, zabavo, povezuje estetsko in fizično ugodje ter pridobiva pozitiven odnos do literature.

3.3 Opis poteka dejavnosti *Knjižni nahrbtnik*

Vzgojiteljica priskrbi ustrezno literaturo za branje, glede na starostno stopnjo otrok v skupini (drugo starostno obdobje). Pripravi nahrbtnik, v katerega da tri knjige: dve knjigi za otroke in literaturo za starše. Zraven priloži zvezek, v katerem so spremna beseda in navodila za izvedbo naloge. Vsak teden en otrok nahrbtnik odnese domov. Starši mu doma preberejo knjige, otrokovo pripovedovanje pa zapišejo v zvezek, otrok del vsebine tudi nariše. Ko prinese nahrbtnik nazaj v vrtec, pred skupino pripoveduje obnovo knjige, katere zgodba mu je bila najbolj všeč.

Slika 4: Knjižni nahrbtnik

3.4 Opis poteka dejavnosti *Palček Bralček*

Otrok si po želji sam izbere knjigo v knjižnici ali jo prinese od doma, prehodno mu jo starši doma preberejo. Knjigo prinese v vrtec in pripoveduje njeno vsebino skupini otrok.

Vsi otroci javnega nastopa ne zmorejo. Za bolj plašne, tihe in tiste s skromnejšim besediščem bi bila to prehuda naloga, zato se z njimi pogovori vzgojiteljica sama. Včasih takšnim otrokom bolj ustreza, če lahko gledajo slike v knjigi in pripovedujejo ob njih ali pa odgovarjajo na vprašanja vzgojiteljice.

**Svet književnosti
sem si vedno
predstavljala kot
ogromno drevo, na
katerem rastejo
knjige.**

Vzgojiteljica ima po navadi narejen seznam otrok v skupini, ki je na vidnem mestu, in pri imenu otroka, ki je opravil nalogo, da žig ali kak drug znak, za katerega so se predhodno dogovorili. Tako lahko otroci tudi sami spremljajo, kdo je nalogo že opravil in kdo še ne. Za otroke takšno vizualno tekmovanje z vrstniki pomeni dodatno motivacijo.

Slika 5: Seznam Palček Bralček

Na koncu leta dobijo otroci za nagrado priznanje, tisti, ki gredo v šolo, pa knjigo.

4 SKLEP

Za konec citiram misel višje knjižničarke Nede Isakovič:

Svet književnosti sem si vedno predstavljala kot ogromno drevo, na katerem rastejo knjige – treba se je le vzpeti na prste in si »utrgati« knjigo in jo »použiti«. (Na najnižjih vejah so kartonke, slikanice s pesmicami in kratkimi besedilci, na vsaki višji rastejo bolj zahtevne in debelejšje knjige.)

Otrok je še majhen in ne doseže niti najnižjih vej, zato mu moramo pri tem pomagati starši, vzgojitelji, učitelji, knjižničarji, pač vsak, ki se srečuje z otrokom v njegovem otroštvu in odraščanju. Ko bo zrasel, bo posegal po vedno višjih in višjih vejah in si sam izbral svoje »sadeže«. Dokler je majhen, smo za to, da dobi v roke ne čim boljše, ampak najboljše »sadeže«, odgovorni odrasli. ●

5 Viri

- Bucik, N. (2003). Motivacija za branje. V: Grosman, M., *Beremo skupaj, priročnik za spodbujanje branja* (112–118). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Isakovič, N: Mami, povej mi pravljico. Dostopno na: http://www.zupca.net/dnevna_soba/pravlji-ce/mami_pravljico.htm (28. 8. 2017)
- Jamnik, T. (2003). Književna vzgoja v vrtcu. V: Grosman, M., *Beremo skupaj, priročnik za spodbujanje branja* (58–64). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Jamnik, T. (2003). Otroške knjige in drugi medij. V: Grosman, M., *Beremo skupaj, priročnik za spodbujanje branja* (92–93). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Jamnik, T. (1998). Predšolska bralna značka spodbuja starše, da bi brali svojim predšolskim otrokom. V: *Predšolska bralna značka* (6-8). Ljubljana: Zveza prijateljev mladine Slovenije.
- Karim, S. (2003). Knjiga in njene likovne spodbude. V: Grosman, M., *Beremo skupaj, priročnik za spodbujanje branja* (133–135). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Kranjc, S. (2003). Jezikovna vzgoja v vrtcu. V: Grosman, M., *Beremo skupaj, priročnik za spodbujanje branja* (49–52). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Kurikulum za vrtce (1999): predšolska vzgoja v vrtcih. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.
- Marjanovič Umek, L., Zupančič, M. (2003). Vloga branja in pripovedovanja v otrokovem razvoju. V: Grosman, M., *Beremo skupaj, priročnik za spodbujanje branja* (22–33). Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Mlakar, I. (2003). Vloga knjižnice. V: Grosman, M., *Beremo skupaj, priročnik za spodbujanje branja* (84–91). Ljubljana: Mladinska knjiga.

TATJANA STARIČ, vzgojiteljica v Vrtcu Ivana Glinška Maribor
Naslov: Vrtec Ivana Glinška Maribor, Gledališka ulica 6, 2000 Maribor
E-naslov: stanic.vig@gmail.com